

:ideme za najlepšimi

17.

SLÁVNOSTNÉ UDELOVANIE CENY NADÁCIE TATRA BANKY ZA UMENIE

NOMINÁCIE HLAVNÁ CENA

KATEGÓRIA

AUDIOVIZUÁLNA TVORBA, FILM, TV A ROZHLAS

Zuzana Liová – réžia a scenár filmu Dom

Marek Šulík – réžia dokumentárneho seriálu Konzervy času

Ivana Laučíková a Martin Snopek – réžia animovaného filmu Posledný autobus

KATEGÓRIA DIVADLO

Rastislav Ballek – réžia divadelnej hry Kukura, Divadlo Aréna, Bratislava

Martin Čičvák – dramaturgia a autorstvo textu divadelnej hry Kukura, Divadlo Aréna, Bratislava

Emil Horváth – réžia a úprava divadelnej hry Kvarteto, Činohra SND, Bratislava

KATEGÓRIA HUDBA

Milan Adamčiak – kniha Archív I (EXPO): Experimentálna poézia 1964 – 1972, Vyd.: DIVE BUKI, 2011

Peter Breiner – hra na klavíri, CD Super Triango, vyd.: Pavian records, 2011

Michal Kaščák – hudobná dramaturgia, festival Pohoda 2012

KATEGÓRIA LITERATÚRA

Vladimír Balla – kniha V mene otca, vyd.: Koloman Kertész Bagala, 2011

Péter Hunčík – kniha Hraničný prípad, vyd.: Kalligram, 2011

Branislav Jobus – kniha Ako Muflón Ancijáš cestoval na západ, vyd.: Slovart, 2011

KATEGÓRIA VÝTVARNÉ UMENIE

Miroslav Cipár – výstava Pamäť čiary, Galéria Z, Zichyho Palác, Bratislava

Denisa Lehocká – výstava Denisa Lehocká 2012, SNG, Esterházyho palác, Bratislava

Rudolf Sikora – výstava Light Years, The Art Institute of Chicago, Chicago

ideme za najlepšimi

17.

SLÁVNOSTNÉ UDEĽOVANIE CENY NADÁCIE TATRA BANKY ZA UMENIE

HLAVNÁ CENA NOMINÁCIE V KATEGÓRII AUDIOVIZUÁLNA TVORBA, FILM, TV A ROZHLAS

ZUZANA LIOVÁ réžia a scenár filmu **Dom**

Dom je trizvým realistickým pohľadom na súčasné Slovensko a zároveň citlivou psychologickou drámou mladej ženy o jej komplikovaných vzťahoch s drsným otcom i s nečakaným milencom a so životom v našej dnešnej realite vôbec. Popri témach generačných a sociálnych Liovej film priam s dokumentaristickou nástojčivosťou a presvedčivosťou mapuje súčasný slovenský vidiek so všetkými jeho protikladmi, sociálnymi, spoločenskými i kultúrnymi. Kameramani Jan Baset Střítežský a Juraj Chlpík vytvorili na prvý pohľad priam odrádzajúco studený mrazivý obraz, ale zakaždým ho ozvláštnili ľuďmi a ich niekedy až bizarnou snahou.

Scenáristka a režisérka Zuzana Liová, absolventka Filmovej a televíznej fakulty VŠMU, nakrútila svoj autorský debut *Ticho* v roku 2005. Film *Dom*, za ktorý získala viacero scenáristických ocenení, je jej prvým celovečerným filmom.

MAREK ŠULÍK réžia dokumentárneho seriálu **Konzervy času**

Konzervy času sú seriálovým spracovaním tém a výsledkov projektu Rodinné archívy, ktorého cieľom bolo zbierať a digitalizovať amatérske filmové zábery z rôznych oblastí Slovenska. Počas štyroch rokov bolo zhromaždených okolo 400 hodín materiálu. Okrem obľúbených a tradičných rodinných záberov sa objavil i vzácny historický materiál, ako napr. stavba veľkej sochy slovenského politika M. R. Štefánika v roku 1937 alebo niekoľko súkromných záberov zachytávajúcích sovietsku inváziu v roku 1968. Zaujímavý je aj pohľad na rôzne aspekty života strednej triedy, ktorý tento materiál ponúka.

Marek Šulík, ktorému bola v roku 2005 udelená Cena pre mladého filmára na medzinárodnom filmovom festivale Febiofest, sa venuje predovšetkým sociálnemu dokumentu.

IVANA LAUČÍKOVÁ A MARTIN SNOPEK réžia animovaného filmu **Posledný autobus**

Začala sa poľovnícka sezóna. Lesné zvieratá unikajú autobusom z lesa, ďaleko do bezpečia. V autobuse sa vezú aj hľadani štvaníci. Keď vozidlo uprostred noci zastavia poľovníci a začnú prehľadávať cestujúcich, postavy odkrývajú svoje skutočné charaktery.

Režisérka a pedagogička Ivana Laučíková zaujala už svojím absolvenstským filmom *Nazdravíčko!* (2005). V súčasnosti sa venuje produkcii (nielen) svojich animovaných filmov vo vlastnej produkčnej spoločnosti. Film *Posledný autobus* jej priniesol veľký domáci a medzinárodný úspech. Režisér, pedagóg a grafik Martin Snopek zbieral ocenenia už za svoj absolvenský film *Každodenná paša*. Dva jeho krátkometrážne filmy boli uvedené v slovenských kinách ako pred filmy.

ideme za najlepšimi

17.

SLÁVNOSTNÉ UDELOVANIE CENY NADÁCIE TATRA BANKY ZA UMENIE

HLAVNÁ CENA NOMINÁCIE V KATEGÓRII DIVADLO

RASTISLAV BALLEK

réžia divadelnej hry **Kukura**, Divadlo Aréna, Bratislava

Hra **Kukura**, priamo inšpirovaná pôsobením, postojom a osobnosťou Juraja Kukuru, človeka, herca a divadelného riaditeľa, je ostrou kritikou súčasného stavu slovenskej kultúry, v ktorej sú umelecké motivácie čoraz viac marginalizované a do popredia vystupujú osobné záujmy či ekonomické ciele. V úvode hry riaditeľ divadla a režisér čakajú na príchod herečky, ktorá sa má vyjadriť, či prijme rolu Médey. Situácia, keď nie je možné zinscenovať v profesionálnom divadle Médeu, je pre divadelného riaditeľa impulzom k svojím spôsobom bilančnému monológovi, kým pre mladého režiséra istým nevedomým zasväcovacím rituálom.

Režisér Rastislav Ballek pôsobil v divadlách v Martine, Žiline aj v Bratislave. Spolupracoval aj s viacerými českými divadlami. Bol dvakrát nominovaný na cenu Dosky za najlepšiu réžiu, ktorú napokon aj získal za inscenáciu Tiso, ktorej bol autorom aj scenáristom. Výrazne zarezonovala aj jeho hra Kukura.

MARTIN ČIČVÁK

dramaturgia a autorstvo textu divadelnej hry **Kukura**, Divadlo Aréna, Bratislava

Režisér a dramatik Martin Čičvák pôsobil ako interný režisér činohry Národného divadla v Brne, v súčasnosti je režisérom Divadla Aréna. Získal množstvo divadelných ocenení vrátane prestížnych Dosiek alebo Ceny Alfréda Radoka. Patrí medzi najvýraznejšie divadelné osobnosti na Slovensku.

EMIL HORVÁTH

réžia a úprava divadelnej hry **Kvarteto**, Činohra SND, Bratislava

Staroba ešte neznamená koniec všetkých aktivít, ľudia nemusia prestať snívať svoje sny. Má niekedy smiešny, inokedy horkastý nádych, niekedy je nostalgiou za zašlými časmi, inokedy zdravým pohľadom na súčasnosť, ale väčšinou jej nechýba humor. Oscarom ocenený britský dramatik Ronald Harwood (1934) vo svojej dráme **Kvarteto** nazerá práve do netradičného prostredia atypických dôchodcov na nútenom odpočinku. Štvorica operných spevákov Reggie, Wilf, Cissy a Jean sa po rokoch náhodne stretáva v špeciálnom domove pre starších umelcov. Okrem toho, že musia vyriešiť svoje staré traumy z minulosti, uvažujú pri príležitosti oslavy Verdiho narodenín o nacvičení kvarteta z opery Rigoletto, ktoré ich preslávilo. Jean však po pôrode dcéry trpí stratou hlasu a odmieta spievať. Štvorica umelcov tak cez hľadanie cesty k nacvičeniu kvarteta hľadá i cesty k sebe.

Uznávaný herec a režisér Emil Horváth je členom činohry SND, kde stvárnil množstvo nezabudnuteľných úloh. Režuruje vo viacerých slovenských aj českých divadlách, pre SND vytvoril inscenácie ako Caligula, Divadelná komédia, Šialený deň, Štvrtá sestra, Zlatí chlapiči či Kvarteto. Je profesorom, učí herectvo na Divadelnej fakulte VŠMU.

ideme za najlepšimi

17.

SLÁVNOSTNÉ UDELOVANIE CENY NADÁCIE TATRA BANKY ZA UMENIE

HLAVNÁ CENA NOMINÁCIE V KATEGÓRII HUDBA

MILAN ADAMČIAK

kniha **Archív I (EXPO): Experimentálna poézia 1964 – 1972**, Vyd.: DIVE BUKI, 2011

Publikácia **Archív I (EXPO): Experimentálna poézia 1964 – 1972** prináša ukážky prác experimentálnej poézie, strojopisných prác, kresieb a grafických partitúr Milana Adamčiaka z obdobia rokov 1964 – 1972.

Hudobník Milan Adamčiak začínal inštrukciami na fluxový spôsob, neskôr, ako študent muzikológie, sa venoval prevažne hudobnej grafike, vizuálnym partitúram a vizuálnej poézii. Jeho *Inveniogramy* a *Intenciogramy* (1969 – 1970), záznamy fiktívnych až nezmyselných dejov či vzťahov medzi abstraktnými pojmami – ako grafické záznamy príbehu, sú prvými počinmi tohto druhu na Slovensku.

PETER BREINER

hra na klavíri, CD **Super Triango**, vyd.: Pavian records, 2011

Peter Breiner za klavírom, Boris Lenko s akordeónom a Stano Palúch s husľami cestujú do argentínskych prístavov s ploskačkou slivovice pod pazuchou. Hrajú nielen tangové klasiky od Astora Piazzollu, Juliana Plazu či Carlosa Gardela, ale aj tri čínske melódie z 30. rokov 20. storočia, ktoré si so sebou priniesla hosťujúca violončelistka Tina Guo.

Dirigent, skladateľ, klavirista, aranžér a publicista Peter Breiner je jeden z najnahrávanejších hudobníkov sveta. Jeho skladby a koncerty sa hrajú po celom svete, filmy s jeho hudbou získali celosvetové uznanie a jeho nahrávky boli niekoľkokrát uvádzané v Jay Leno's Tonight Show, Saturday Night Live a Third Rock From The Sun.

MICHAL KAŠČÁK

hudobná dramaturgia, **festival Pohoda 2012**

Pred šiestimi rokmi sa oslavovalo jubilejný 10. ročník Pohody a tento rok je tu už 16. v poradí. Tento úžasný multikulturálny festival je jediným hudobným open-air festivalom, ktorý dokázal v slovenských podmienkach „prežiť“. A nielen to. Dokázal rásť, dokázal presvedčiť a zaujať programom a atmosférou.

Hudobný dramaturg Michal Kaščák sa preslávil najmä ako frontman hudobnej formácie Bez ladu a skladu, ktorá stála do roku 1989 v opozícii proti komunistickému režimu na Slovensku. Koncom 90. rokov založil festival Pohoda, ktorý sa vypracoval na jeden z najnavštevovanejších festivalov v Európe.

ideme za najlepšimi

17.

SLÁVNOSTNÉ UDELOVANIE CENY NADÁCIE TATRA BANKY ZA UMENIE

HLAVNÁ CENA NOMINÁCIE V KATEGÓRII LITERATÚRA

VLADIMÍR BALLA

knih **V mene otca**, vyd.: Koloman Kertész Bagala, 2011

Kniha **V mene otca** je plná symbolov, je v nej veľa vnútorných monológov, naturalizmu, no autor je racionálny, netabuizuje, jeho protagonista nie je patetický, odľahčuje skoro všetko vážne, ba možno hovorí o akomsi drsnom sentimente. Autor má zmysel pre detail i kontrast súčasne, výborne vykresľuje prostredie či atmosféru a jeho veľmi dlhé priradovacie súvetia, obsahujúce rytmus, vytvárajú obraz bezvýchodiskovej situácie.

Spisovateľ, viacnásobný finalista ceny Anasoft Litera Vladimír Balla debutoval zbierkou poviedok Leptokaria, za ktorú získal Cenu Ivana Krasku. Vo svojej druhej knihe Outsideria sa pokúsil spojiť pôvodne samostatné poviedky do románového celku. Rozprávačské až autobiografické prózy V mene otca sú už jeho ôsmou knihou.

PÉTER HUNČÍK

knih **Hraničný prípad**, vyd.: Kalligram, 2011

Vo svojom prozaickom debute sa Hunčík ukázal ako výborný rozprávač s darom irónie aj humoru. V malom pohraničnom meste sa odohrávajú každodenné príbehy ľudí, maďarských i slovenských, na pozadí ktorých sa menia režimy, štáty či konkrétni predstavitelia na výslní moci.

Psychiater Peter Hunčík je riaditeľom Centra pre výskum interetnických vzťahov Fórum inštitútu pre výskum národnostných menšín v Šamoríne. V minulosti bol poradcom prezidenta Václava Havla, šéfredaktorom prvého maďarského nezávislého časopisu NAP a prednášal aj na Carleton University v kanadskej Ottawe. Za knihu Határeset (Hraničný prípad), ktorá v roku 2008 vyšla v maďarčine, získal viacero ocenení na Slovensku aj v Maďarsku.

BRANISLAV JOBUS

knih **Ako Muflón Ancijáš cestoval na západ**, vyd.: Slovart, 2011

Muflón Ancijáš sa doma dlho neohrial, smutno mu bolo za kamiónom, cestami aj dobrodružstvom. Keď dostal ponuku opäť jazdiť na kamióne, tentoraz po západnej Európe, neváhal. Opäť túžil robiť radosť a rozdávať sa. Vo vyspelých európskych krajinách na to však musel ísť celkom inak. Zistil, že do opery sa v teplákoch nechodí, zachránil český švajčiarskeho hodinárstva, pre celý Island guláš navaril, úplne náhodou zachránil život nórskeho kráľovi, odhalil nerestí anglickej kráľovnej a všade pomáhal a pomáhal. Až nakoniec od samej dobroty prišiel domov pešo tlačiac pokazený bicykel.

Spevák, hudobník a spisovateľ Branislav Jobus je známy ako frontman skupiny Karpatské chrbáty alebo z hudobno-pracovného zoskupenia Vrbovskí víťazi. V roku 2007 vydal knihu pre deti i dospelých Láskavé rozprávky, v roku 2009 vyšlo jej pokračovanie Zázračné rozprávky.

ideme za najlepšimi

17.

SLÁVNOSTNÉ UDELOVANIE CENY NADÁCIE TATRA BANKY ZA UMENIE

HLAVNÁ CENA NOMINÁCIE V KATEGÓRII VÝTVARNE UMENIE

MIROSLAV CIPÁR

výstava **Pamäť čiar**, Galéria Z, Zichyho Palác, Bratislava

Výstava **Pamäť čiar** prináša najnovšie diela z posledného vyše ročného obdobia autora. Aj keď je rozsahom komorná, opäť zaujme šírkou výtvarného záberu. A najmä neustále dokazuje, čo všetko ešte možno vytvoriť čiarou (líniou). Cipárovská čiara má bohatú pamäť, s ktorou umelec narába stále z nových uhlov pohľadu.

Miroslav Cipár sa venuje maľbe, kresbe, grafike, sochárstvu, dizajnu, knižnej ilustrácii, kreslenému filmu a monumentálnej tvorbe. Za svoju tvorbu získal početné medzinárodné ocenenia: Zlatý orol v Nice, Zlatá medaila BIB, Európska cena Univerzity v Padove, cena Ludovíta Fullu, Rad Ludovíta Štúra I. triedy, cena Octogne Paris a iné.

DENISA LEHOCKÁ

Výstava **Denisa Lehocká 2012**, SNG, Esterházyho palác, Bratislava

Komplexná inštalácia vytvorená z autorkiných kresieb, maliieb, objektov, ale aj z rysovacích pomôcok, galerijných inštalračných komponentov a vybraných zbierkových predmetov Slovenskej národnej galérie – všetky tieto a ďalšie prvky tvoria jeden celok s nájdenými prírodninami.

Pre výtvarníčku Denisu Lehockú je charakteristická voľná tvorba v priestore, nie je to však parafráza či metafora vzťahov okolitého sveta ani autobiografická spoveď, je to ich vizuálna transformácia.

RUDOLF SIKORA

výstava **Light Years**, The Art Institute of Chicago, Chicago

Výstava **Light Years** s podtitulom *Konceptuálne umenie a fotografia 1964 – 1977* je jedným z prvých pohľadov vo fotografii na najsilnejšie roky konceptuálneho umenia vo svete. Kritériom, ktoré zredukovalo výber, bola podmienka, že nemá ísť o fotografiu ako formu dokumentácie konceptuálnej akcie, ale o fotografiu ako umelecké dielo. Medzi svetovú elitu sa dostal z východnej Európy aj jeden Slovák, ktorým bol Rudolf Sikora.

Tvorba Rudolfa Sikoru vychádza z konceptuálneho myslenia a novej citlivosti. Autor skúma existenciu človeka, hlavnými námetmi cyklov diel sú topografie, ekológia, kozmologické otázky, čas, priestor, civilizácia. Tieto témy sa snaží preniesť aj do svojich realizácií v architektúre. V posledných rokoch sa novým zdrojom inšpirácie stáva suprematizmus, Malevičovo dielo, s ktorým autor vedie dlhodobý výtvarný dialóg.

